



**Langsua  
nasjonalparkstyre**

**Postadresse**  
Postboks 987  
2604 LILLEHAMMER

**Besøksadresse**  
Vestringsvegen 4  
2651 Østre Gausdal

**Kontakt**  
Sentralbord: +47 61 26 60 00  
Direkte: +47 61 26 62 02  
fminpost@statsforvalteren.no  
<http://www.nasjonalparkstyre.no/langsua>

Alf Erling Johansen

---

**Saksbehandler** Ulf Ullring mob 48197979

**Vår ref.** 2020/9050-5 432.3

**Deres ref.**

**Dato** 06.04.2021

## **Delegert - Dispensasjon - Espedalen LVO - Restaurering av seterhus på Reinsåsen gbfnr 238/1/451 - Alf Erling Johansen**

**Langsua nasjonalparkstyre gir Alf Erling Johansen tillatelse til å sette istand seterhusa sine på Bøvollen seter på Reinsåsen, gbfnr 238/1/451 i Espedalen LVO. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften for Espedalen LVO § 3 pkt. 1.2 b).**

### Følgende vilkår gjelder:

- Vilkårene i Gausdals kommunes tildeling av SMIL-midler, som gjengitt nedenfor, skal følges.
- Det skal benyttes miljøvennlig materialer og metoder, jf. naturmangfoldlovens §§ 11 og 12. Kun rene naturmaterialer kan brennes eller deponeres. Avfall skal ellers leveres til godkjent mottak.

## **Klage**

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av parter i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker, jf. forvaltningslova § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Langsua nasjonalparkstyre.

## **Søknad og saksopplysninger**

Alf Erling Johansen ønsker å sette istand seterhusa sine på Bøvollen seter på Reinsåsen, gbfnr 238/1/451 i Gausdal statsallmenning og Espedalen landskapsvernområde (LVO). Disse består av hovedhus, fjøs, vinterstue og skåle/utedo. Seterhuset, fjøset og vinterstua er alle Sefrak-registrert og verneverdige. Husene er i dårlig forfatning pga. fuktskader etter taklekkasjer mm. Ingen av husa skal rives, flyttes, endre areal eller fasader. Vinterstua tas ikke i denne omgang da denne ikke er kritisk dårlig.

Hovedhuset bestående av laft, må jekkes opp/rettes, bytte vinduer og tak, ny panel utvendig, samt innvendig arbeid. Skåle/utedo må paneles om og utedoen må få nytt tak. Fjøs bestående av laft må jekkes opp og rettes, samt få nytt tak.

Johansen har søkt om og fått innvilget SMIL-midler fra Gausdal kommune til istandsettingen. SMIL-midler gis til spesielle miljøtiltak i jordbruket, og i dette tilfellet «for å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap». Kommunen skriver videre i sin begrunnelse for



tilskuddet: «Setra ligger innenfor Espedalen landskapsvernområde i Langsua nasjonalpark. I forskrift om vern av dette området er følgende beskrevet ang. seterbebyggelse i formålet med vernet: ta vare på og opprettholde et egenartet og vakkert natur- og kulturlandskap der seterlandskapet med beitebruk, seterbebyggelse og setervoller, kulturminner, samt skog og annen vegetasjon, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart. Bygningene på tunet til Bøvollen seter er derfor viktige å bevare så autentiske som mulig.»

Kommunen gir bl.a. følgende vilkår for SMIL-tilskuddet:

- *Frist for å gjennomføre tiltaket og rapportere er 30.11.2022.*
- *Innvilgning av tilskudd innebærer ikke at tiltaket er godkjent etter annet regelverk, som f.eks. plan og bygningsloven, kulturminneloven, naturmangfoldloven, vannressursloven eller forurensningsforskriften. Dersom tiltaket du nå har fått tilskudd til krever slik annen tillatelse, må du innhente dette før du går i gang med tiltaket.*
- *Seterfjøs: Vilkår for tilskuddet er at torvtaket som lekker fjernes, det legges nytt undertak og bølgeblikk.*
- *Seterhus: Taket med noen stokker må skiftes ut. Bølgeblikk legges på. Vinduer må skiftes ut. Deler at stokker må skiftes og huset må paneles om. Huset skal ikke males, fargen skal komme av seg sjøl.*
- *SMIL-midler gis til utvendige tiltak på verneverdige bygninger for å bevare de som elementer i kulturlandskapet.*
- *Tiltaket skal ikke først og fremst bidra til å forskjønne objektet, det dreier seg mer om å reparere og sikre/stabilisere. Tilskuddet gis til antikvarisk istandsetting som bl.a. innebærer at -mest mulig av huset sitt opprinnelige eldste bygningselementer skal bevares. -det skal foretas så lite forandringer som mulig. -en reparerer så langt det er mulig i stedet for å skifte ut. -utseende på huset må forbli mest mulig uforandret.*
- *Endring av planene må avklares med landbrukskontoret før de gjennomføres. Hvis ikke kan tilskuddet bli inndratt.»*

Innlandet fylkeskommune, avd. Kultur – bygg og landskap, har uttalt seg i saken og understreker vilkårene i SMIL-vedtaket fra kommunen, spesielt om å bruke tradisjonell (gammeldags) bølgeblikk, gjenbruke panel som fortsatt er brukbar, og reparere vinduer så langt det går an.

Bildene nedenunder viser nåværende tilstand på husa på Bøvollen seter.





## Hjemmelsgrunnlag

Søknaden er vurdert i samsvar med:

- Forskrift om vern av Espedalen landskapsvernområde, FOR-2011-03-11-280
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven/nml), LOV-2009-06-19-100
- Forvaltningsplan 2019-2029 for verneområdene i Langsua, juni 2020

Formålet med Espedalen LVO er å ta vare på et natur- og kulturlandskap med økologisk verdi, kulturell verdi, opplevelsesverdi, og som er identitetsskapende. Videre presiseres at allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging, jf. § 1 i verneforskriften.

I vernebestemmelsene for Espedalen LVO er det et generelt forbudt mot tiltak og inngrep som kan endre det verna landskapet sitt særpreg eller karakter vesentlig, deriblant ombygging av bygninger, jf. verneforskriften § 3 pkt. 1.1. Dertil skal kulturminner beskyttes mot skade og ødeleggelse, jf. § 3 pkt. 4.1. Bestemmelsene er imidlertid ikke til hinder for vedlikehold av bygninger, men det skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet, jf. § 3 pkt. 1.2 b).

I forvaltningsplanen for verneområdene i Langsua 2019-2029 står følgende forvaltningsmål for bygninger:

- Hytter og andre bygninger skal kunne brukes og vedlikeholdes på tradisjonelt vis.
- Vedlikehold og bruk av bygninger skal være bærekraftig, i tråd med verneformålet og naturmangfoldloven.
- Ombygging, utvidelse og nybygg skal kun skje i begrenset omfang, og i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasset landskapet.
- Bevaringsverdige bygninger og bygningsmiljø skal bevares så langt det lar seg gjøre.

For bygninger og bygningsmiljø som er eller kan være bevaringsverdige, så sier forvaltningsplanen at fylkeskommunens kulturarvavdeling skal kobles inn i prosessen og at regionale bygningsvernradgivere alltid skal rådføres.

Ved vedlikehold som er så omfattende at vi kan snakke om restaurering/istandsetting, så sier forvaltningsplanen at dette er søknadspliktig hos nasjonalparkstyret.

## Vurdering

Restaurering av seterhusa på Bøvollen seter er et gledelig tiltak i tråd med verneformålet. SMIL-regelverket og kommunens vedtak setter vilkår til gjennomføringen som sikrer en istandsettelse av seterhusa i tråd med forvaltningsmåla for bevaringsverdige bygninger og bygningsmiljø i vår forvaltningsplan for verneområdet. Fylkeskommunens tilråding støtter opp om og utdyper kommunens vilkår. Vi støtter fullt opp om dette og har lite å tilføye. Om det er behov for bygningsfaglig rådgivning under restaureringen anbefaler vi at man tar kontakt med en regional bygningsvernradgiver <https://www.byggogbevar.no/ressurser/bygningsvernssentre-og-fagmiljoe/bygningsvernraadgivere-i->



[oppland](#) . Disse er eksperter på istandsettelse og vedlikehold av verneverdige bygninger i vårt område.

Kunnskapen om områdets verneverdier og tiltakets eventuelle effekter på dette er gode, jf. nml § 8 og 9. Det omsøkte tiltaket vil ikke berøre biologiske verneverdier eller medføre nevneverdige miljøbelastninger forutsatt at miljøvennlige materialer, teknikker og driftsmetoder for utføring og vedlikehold blir benyttet, jf. nml § 12. I sum vil tiltakets samlede virkning på økosystemet ikke kunne sies å være vesentlig.

Med hilsen

Ulf Ullring  
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

|                                       |                  |      |               |
|---------------------------------------|------------------|------|---------------|
| Statens naturoppsyn v/ Kjølsv Falklev | Pb. 4404         | 2325 | HAMAR         |
| Innlandet fylkeskommune               | Vestringsvegen 4 | 2651 | ØSTRE GAUSDAL |
| Gausdal fjellstyre                    | Vestringsvegen 8 | 2651 | ØSTRE GAUSDAL |
| Gausdal kommune                       | Postboks 987     | 2604 | LILLEHAMMER   |
| Statsforvalteren i Innlandet          |                  |      |               |